

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt' roka ... 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľ'stvo: Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
--	---	--

Katolícka Ludová Jednota v Prešove.

Veľké slovenské shromaždenie.

V predošlom čísle podali sme zprávu o predpoludnajšom priebehu valného shromaždenia, aké Katolícka Ludová Jednota 8. decembra vydržovala v Prešove. Prítomne ale prichodí nám dľa možnosti opísať obrovské shromaždenie, ktoré tohože dňa popoludní pre slovenských členov Katolíckej Ludovej Jednoty zariadené bolo vo veľkej zahrade katolíckeho kruhu Rákócziho. Veľkoleposť, neobyčajné rozmery, spolu ale aj mimoriadnu významnosť tohoto shromaždenia označuje už i tá okolnosť, že na ňom súčasnilo sa do 15 tisíc oduševnených Slovákov šárišskej, zemplénskej a abaujskej stolice. Na území šárišskej stolice neni takej fary, ktorej mužské obyvateľstvo vo veľkom počte nebolo by sa súčasnilo v tomto shromaždení. Železničné vlaky toho dňa jedon za druhým národ len tak sypaly do Prešova. Mimoriadnej oduševnenosti šárišského národa zrejším dôkazom je, že z jednotlivých obcí aj tisíc chlapov prišlo ku tomuto shromaždeniu neohrozené svedectvo vydať o svojom náboženskom presvedčení a o nezkladnej oddanosti ku katolíckej viere. Mnohí od hraníc už predošlý deň pohli sa z domu a šli pešky päť-šesť hodín, aby dokázali, že sú katolíci a že žijú a a mrú za Kat. Lud. Jednotu. Že ale šárišský národ natoľko je prebudený za katolícku vieru, že je tak mimoriadne oduševnený a Katolíckej Ludovej Jednote s telom i dušou oddaný, to je

zásluhou prevelebného duchovenstva šárišskej, zemplénskej a abaujskej stolice, ktoré za vznešeným príkladom osvieteného svojho arcipastiera otcovsky stará sa o duševné a hmotné blaho svereného si stáda.

Treba bolo aj vidieť oduševnené tisíce tohoto ludu, keď na povýšenom mieste zahrady kde vydržovalo sa shromaždenie, zaujali miesto osvietený pán biskup košický dr. August *Fischer-Colbrie* a po celej krajine známi vodcovia katolíckych pohybov: gróf *Aladár Zichy*, *Georg Szmeccsányi*, *Ján Bartos* a *Koloman Brestyenszky*, krajinskí vyslancovia, praepošt-farár *Adalbert Zaborovszky*, dekan-farár *Jozef Vasskó*, radca biskupskej sv. stolice farár *Ján Kurimszky*, farár *Michal Palyó*, hlavný správca Katolíckej Ludovej Jednoty dr. *Alexander Ernszt* a mnohí iní. Shromaždenie trvalo vyše poltretej hodiny, oduševnený národ ale hlbokou pozornosťou sledoval všetky reči a prednášky. Nejedon z posluchačov so slzami v očiach vyznal, ak veľmi sa tomu teší, že mu Boh dal milosti dožiť sa tohoto veľkého dňa.

Ohľadom na veľkú významnosť tohoto valného shromaždenia slovenských členov Katolíckej Ludovej Jednoty, podávame o ňom nasledujúcu obširnejšiu zprávu:

Praepošt-farár *Adalbert Zaborovszky* zahájil shromaždenie popoludní o 2. hodine a v zaháječnej reči ponajprv privítal osvieteného pána biskupa košického, ostatných prítomných tisíce shromaždeného národa ale výrečnými slovami upozornil na mimoriadnu významnosť tohoto shromaždenia. Ako zvláštnu otázku vyzdvihol nevyhnutelnú potrebnosť katolíckych škôl. Pri-

tomný národ vyzval, aby nadovšetko teraz, keď nepriatelia katolíckej cirkvi a všetkého, čo je katolícke, už aj v šarišskej stolici vydali heslo ku sošátnteniu škôl, s celou silou bránili si svoje školy a k udržaniu katolíckych škôl, keď treba, nezdráhali sa aj obeť donášať. Od katolíckych škôl závisí celá budúcnosť aj šarišského národa. Z tejto príčiny aj srdečne víta on Katolícku Ludovú Jednotu, bo táto najmhútnejšia organizácia krajiny neohrozene bojuje za udržanie katolíckych škôl a aj preto v záujme leží každého povedomého katolíka, aby podporoval a rozširoval túto katolícku ustanovizeň. Odušovený národ hlučnými ováciami odpovedal na túto reč, po čom ujal sa slova osvietený pán biskup

Dr. August Fischer-Colbric :

— Teší sa moje srdce, keď tu pred sebou vidím tento dobrý šarišský ľud, ktorý dnes z ďalekých krajov prišiel do Prešova, aby svoje stanovisko osvedčil za vieru, cirkev a svoju slobodu. Prítomným tu tisícom zvlášte odporúčam, aby vstúpili do Katolíckej Ludovej Jednoty, bo len táto organizácia, ktorá už posiaľ má 300 tisíc členov, teda je najmhútnejšia katolícka organizácia krajiny, katolícku cirkev Uhorska pred záhubou vie a môže obrániť. Lež aj v samom záujme tisícov ľudu je, aby celou silou podporovali Katolícku Ludovú Jednotu, bo ona vydatne stará sa o všetky potreby ľudu. Organizuje, vyučuje tisíce a tisíce ľudu a neustále pracuje na tom, aby katolíci smele a rozhodne vyznávali svoju vieru a stali sa seba-povedomými, samostatnými, slobodnými občanmi krajiny. Osvietený pán biskup konečne na prítomných a účinkovanie Katolíckej Ludovej Jednoty o hojne požehnanie prosil Všemohúceho. Opravde otcovské slová osvieteného pána biskupa hlboký dôjem urobily na prítomné tisíce ľudu, ktorý oduševneniu svojmu výrazu dal hlučným oslavovaním. Po utíšení nebesa prerážajúcich ovácií na rečníšte vystúpil krajinský vyslanec

Koloman Brestyenzsky.

Rečnil o nepriateľoch katolíckeho ľudu. Predovšetkým ustálil, kto sú títo nepriatelia, ktorí katolícky ľud uvažujú do mravnej a hmot-

nej záhuby. Posvietil na záplavu židovstva, ktoré vyžiera ľud, poukázal na bezbožné pokusy slobodných murárov, ktorí prítomne, už i zcela verejne, miešajú sa nielen do obecných, lež ešte aj do náboženských a rodinných záležitostí ľudu. Proti vzteklým útokom nepriateľov ľudu, prítomným tisícom vlastnou mu výrečnosťou predstavil Katolícku Ludovú Jednotu, ktorá nielen bezzistne stará sa o všetky záujmy a potreby ľudu, lež aj obrániť ho vie proti jeho bezbožným nepriateľom. Konečne ohnivými slovami vyzval prítomných, aby nezklatne držali sa svojich vodcov, nasledovali ich rady, bo oni dľa učenia Krista Pána vedú k istej a stálej blaženosti. Prítomné tisíce na tieto slová, znakom súhlasu odpovedaly sdľhavými éljen.

V tomto okamžení do shromaždenia prišiel

gróf Aladár Zichy.

Tisíce slovenského ľudu privítali ho hlučnými éljeť. Po utíšení ovácií ujal sa slova a povedal: Pyšný som na to, že mám príležitosť prehovoríť ku šarišskému slovenskému ľudu, bo vidím, že pevne pridrža sa katolíckej cirkvi. Za tým prosil prítomných, aby neohrozene vytrvali pri Katolíckej Ludovej Jednote, bo v tej nikdy sa nezklamú. Konečne tak vo svojom ako aj v mene Katolíckej Ludovej Jednoty vyslovil sa, že keď ľud vydrží pri nás, my obránime ho proti všetkým útokom jeho nepriateľov. Na tieto slová z hrdiel tisícov ozvaly sa hrmavé éljen.

(Dokončenie nasleduje.)

Učinkovanie Katolíckej Ludovej Jednoty roku 1913.

Ústredná správa. Katolíckej Ludovej Jednoty ďaleko-široko rozvestenej organizácie najmhútnejším prameňom sily je jej **stredište**. Tohoto práceschopnosť, ústrojnosť ku snášaniu ťiarch, vzťahovanie sa sil pomerne ku vytýčeným úlohám, životnou podmienkou je obrovskej organizácie. Že vývin stredišťa stále kráča so srastajúcimi úlohami, toho dôkazom je, že počet zamestnaného osobníctva zo 37 poriastol na 47. Pri tom ale pekne pribudlo aj takých, čo ináč viazní povinnosťami povolunia inde sú zamestnaní, pri tom ale aby podporovali ciele stredišťa, ochotne venujú mu všetky ich sily.

Počít v stredíšti vybavených kusov rôznych záležitostí obnáša 115.172, kdežto v minulom roku len 73.727 kusov bolo vybavených.

Riadne zasadnutia vydržovali: spravujúca rada každý mesiac, správa dva razy, každá odborná trieda 3—4 zasadnutia.

Organizačná práca. Šesť tajomníkov Katolíckej Ludovej Jednoty stále prevádza prácu organizácie, jedon ale riadi záležitosti spisobné a kancelárie stredíšta. Organizačné okružné cesty prevedené boli po území stolice: Zemplén, Pozsony, Esztergom, Jász-Nagy Kun-Szolnok, Pest, Békés, Csongrád, Csanád, Szatmár, Somogy, Arad, Torontál, Bács, Tolna, Csik, Hárómszék, Udvarhely, Szabolcs, Baranya, Marostorda, Bars, Nyitra a Sáros. Rečníci stredíšta účinkovali v 1350 (roku 1912. v 1229) shromaždeniach. Rozumie sa mnohé shromaždenia vydržované boli v takých obciach, v ktorých už jestvovala organizácia. Na 150 miestach pod vplyvom shromaždenia utvorené boli nové organizácie.

Práca vyučovania. Katolícka Ludová Jednota, mnohostranné vyučovanie ľudu, programu jej zodpovedne prevádza zčiasťky cestou tlače, zčiasťky v shromaždeniach a poradách. Poťažne minulého roku v tomto obore poukazujeme na dve nové zariadenia. Prvé je miestnym správcom, druhé ale vodcom skupenín cieľom dôkladného poučenia o zásadách a záležitostiach Jednoty, sdelená nová úprava. Pre miestnych správcov vydávame takrečenú «Úradnú Zpravu», vodcom skupenín ale rozposlali sme na nich vzťahujúcimi otázkami opatrenú úpravu a vydali sme dva spisy pod názvom: «Stav katolíckych majetkov v Uhorsku» a «Bráňme cla poľného hospodárstva». Prvší spis onedlho pošleme naším členom. Dôkladne vysvetlili sme predlôhu, patrične už nový zákon volebného práva a spojené s ním povinnosti. Vöbec pokračovali sme v poučovaní o moderných právnych a hospodárskych otázkach tak v našich sošitoch ako aj v úpravách ku vydrživaniu shromaždení rozposlaných.

Ku našim cieľom tlač sme tiež vo väčšej miere upotrebili ako posial. Členovských sošitov, spisov a kalendárov rozposlali sme 3,036.000 výtiskov. Cieľom propagandy rozšírili sme 2,221.311 letákov a menších poučných spisov. Podobných, ľud o všetkom potrebnom pouču-

júcich spisov rozposlali sme lanajšieho roku 4,368.407, v tomto roku ale 5,257,315 výtiskov.

K ďalšiemu poučenie ľudu, nadovšetko v záujme budúcich vodcov dedín zvlášte poslúžily hospodárske naukobehy, vydržované v mestách Brassó, Esztergom, Kassa, Eger a Kaloosa.

Počít členov. Neustálou agitáciou, neunáveným poučovaním Katolícka Ludová Jednota poťažne udržania starých a zadovážením nových členov aj v tomto nanajvyš neprajnom roku dosiahla takých úspechov, s ktorými vöbec môže byť spokojná. Následkom narukovania a hrozných katastrof, aké pustošily po všetkých stranách krajiny, dočasne utratili sme mnohých členov. Následkom toho je, že ačpráve i v tomto roku prihlásilo sa ku nám tolko členov ako v incm nornálno čase, počít členov z 291.220 minulého roku poriastol na 297.340.

Ludová kancelária. Katolíckej Ludovej Jednoty napomáhajúcej práce, zvláštnym faktorom je Ludová Kancelária, ktorá po celej krajine organizovala právnu obranu a skrze to členom svojim poskytuje spôsobu, že v pravotných záležitostiach zdarma účastní môžu byť spoľahlivej rady a obrany. Prítomne na 163 (roku 1912. na 135) miestach 217 pravotárov súčasťňuje sa v účinkovaní Ludovej Kancelárie. Toho roku v 18.430 pádoch zaujali sme sa našich členov. V stredíšti účinkujúca Ludová Kancelária vybavila 13.988 záležitostí, asice na osobné požiadanie 2457 (roku 1912. 1591). U rôznych vrchností zakročila v 3351 (roku 1912. v 2141) pádoch. Viackrát sa stalo, že našeho pravotára vyslali sme na jednotlivé miesta, aby v komplikátnejších záležitostiach poučil našich členov alebo právnej obrany poskytnul celej obci.

Hospodárska Kancelária. Katolíckej Ludovej Jednoty, nepodvratné svedectvo vydáva o moňútnom jej vyvine v obore poľnohospodárskom, priemyselnom a poisťovania členov.

Poľnohospodársky a priemyselný oddiel cieľu dosiahnutia lepšej úrody a väčších dochodkov slúžil zvlášte rozširovaním náuk o hospodárstve a o naň poťažných nových vynálezoch. Veľkých úspechov dosiahol predovšetkým skrze propagovanie nového spôsobu dorá-

bania jednotárskeho žita. Tento vynález vzbudil aj všestrannú pozornosť a písaly o ňom noviny takmer celého sveta. Cieľom podporovania pokusov k dosiahnutiu výnosnejších úrod, oddiel Hospodárskej Kancellárie vypísal aj súbeh vo

Krvoačný pes.

výške 1200 korún. Dôkladne poučoval členov aj o upotrebovaní k modernému hospodáreniu potrebného umelého hnojiva. následkom čoho 250 vagónov umelého hnojiva ku pokusom objednali si výlučne len malí hospodári.

Hospodársky oddiel Kancellárie v 402 pádoch dal vysvetlenie v otázkach odborného umelého prezkúmania, sprostredkoval objednanie 26 väčších a menších strojov.

V hontianskej stolici aj jeden majetok, ku všestrannému uspokojeniu, parcelloval Hospodársky oddiel Kancellárie.

Oddiel Kancellárie ku poisťovaniu členov úplne sodpovedal očakávaniu. Spofahlivých zastupiteľov našiel takmer v každej organizácii, následkom čoho obchod poisťovania strojnásobil sa pomerne ku minulému roku. Poisťujúci náš oddiel v pádoch oškodenia u patričných poisťujúcich spoločností vyprostredkoval natoľko humánne, priaznivé podmienky, že po likvidovaní jedného oškodenia, o poistenie celé obce obrátili sa ku nám.

Stav pokladnice, Dľa prezkúmania pokladnice, skrze zkmajúci výbor 16. novembra prevedeného

prijmov bolo	---	---	306.240·25 K.
výdavkov	---	---	228.121·14 «
Súvaha ako pozostatok			78.119·11 K.

Z tohoto treba ešte zaokryť účet kalendárov, tlač a porto dvoch sošitov a osobníctva platy na dva mesiace. Z výdavkov ako v minulom roku 54% upotrebené bolo ku zaokrytiu knihtačiaršských účtov za členovské tlačivo, 29% k zaokrytiu plátov osobníctva a vecných výdavkov a 16% konečne ku prevádzaniu agitacionálných prác a podporovaniu sociálnych cieľov.

K účinnosti stredišťa prispieva a robí ho úspešnejším život a účinkovanie miestnych organizácií. V tomto ohľade pravda obrovské rozdiely panujú medzi jednotlivými organizáciami. Miestna organizácia to môže byť v každej obci, ku čomu vyvine ju jej vodcovstvo. Môže sa stať kultúrnym, hospodárskym, ba aj mohútneho vplyvu faktorom a môže byť aj len jednoduchou spoločnosťou, ktorá iného nerobí, len čo číta spisy a sošity Jednoty, Kým kameň nevykresíme, nemôžeme vedieť, aké dielo dá sa z neho utvoriť.

Upravám stredišťa sodpovedná, cieľu primeraná práca, ktorá na miestne správy itak ne- uvaluje kto vie aké nesnesiteľné farchy, stále prevádzaná, istotne dosiahne žiaduceho úspechu. Kto túži za vznešenými cieľami — a kto by si nežiadal majetný, pevný, mravný, seba-povedomý katolícky ľud — ten musí upotrebiť aj k tomu slúžiace prostriedky.

Daj Bože, aby ku státisícom terajších členov nové státisíce oduševnených pracovníkov pripojily sa v nastávajúcom roku a Katolícka Ludová Jednota sodpovie vtedy úplne všetkým očakávaniam tak v stredišti ako aj po periferiách.

Na koho sa mungovia opierajú?

Štefan Tisza neraz sa chvastá, či v sne-movní, či pred deputáciami, či na mungovských slopaniciach, že pri ňom stojí celý národ uhor-ský, že jeho politiku schvaluje celá krajina a že s jeho politikou spokojný je i jeho veličen-stvo kráľ.

Tiszové reči ale nie sú iné, ako zavádzanie sveta, bo keď jednu politickú stránku soženú za ukradnuté peniaze a keď tá stránka len so švindlerstvom dostane sa na vládu a na nej udržať sa môže len pomocou revolverov a bo-dákov: tak bezočivosť je o tej stránke tvrdiť, že ju vyvolila dôvera celého obyvateľstva kra-

jiny. Lenže naši ministri navyknutí sú čierne za biele vyhlasovať. Aj Lukács tvrdil, že nevie nič o solných peniazoch a predsa sa dokázalo, že on kradnul tie peniaze. Aj Tisza sa vymlúval, že nemal známosť o Lukácsových krádežách, ačpráve aj on dostal z vládnej poklanice na jeho aradskú voľbu. A tak, keď Tisza reční, že celá krajina jeho si žiadala za ministerpredsedu, vtedy shybuje; zdravého rozumu človek mu to aj neverí. Veď už aj sami mungovci vyzraďujú verejnosti, ako vláda posháňala jej ohromnú väčšinu. Takto Gejzinko Szüllö vo freimaurerskom denníku «Világ» celkom úprimne vyznal, že na koho sa vláda vlastne opiera a s čím si poistí väčšinu pri voľbách.

Zvedaví ste, že kto je Gejzinko Szüllö? Malý mungovský ablegátik okresu pezinského. Tamojší luteránski národnári tak sa zaľúbili do Gejzinka, že si ho jednohlasne vyvolili. Gejzinko voľakedy bol ľudáckym poslancom. Pred rokmi keď nastala bola kresťanská ľudová strana, Gejzinko kľučkoval u nej a na odporúčanie Jána Zichyho kresťanská ľudová strana dala mu mandát. Pri kortešačkách ten pech mal Gejzinko, že ho protivná strana za žida vyhlásila. Hovorí sa, že Gejzinko očividome dokázal, že neni židom, po čom vyvolený bol za ablegáta. Lež jeho ľudácke presvedčenie zmizlo ako hmla a keď na Jána Zichyho usmievalo sa ministerstvo, aj Gejzinko zavesil na klín svoje ľudácke presvedčenie a šiel za svojim majstrom ku mungovcom. Héderváry bol tak láskavý, že mu vyznačil okres a pezinskí voličia boli ukrotne blažení, že tak výborný muž bude ich obličaj nosiť. Od Gejzinku ani to nežiadali, aby dokázal, že neni židom. Toto je všetko čo svet o Gejzinkovi vedel, kým on svoj chýrny článok vo freimaurerskom Világu nenapísal.

Nuž a čo zvláštneho nenapísal ten pezinský mungovský ablegátik? Napísal to, že vraj mungovia dobre vedia, že maďarskí voličia nie sú vládni, lež opozíciari až od kostí a ako takí len na neodvislú stránku hlasujú. Keď teda vláda väčšinu chce mať, musí sa na Slovákov, Nemcov, Rumunov a Rusínov, slovom na národnosti opierať. Tu má voľnú ruku. Peniaze, vládni korteši, žandári a volební predsedovia sú tie prostriedky, ktoré vláda použije ku svojmu víťazstvu. Keby vláda takto nerobila, píše Gej-

zinko, tak opozícia pride na vládu a vtedy vraj nastane najväčší zmätok, ktorý by nebezpečím hrozil celej monarchii. Vláda teda v záujme krajiny musí podplácať a volebné atrocitu páchať.

Takto píše pezinský ablegát. On teda celkom úprimne hovorí, že s akými prostriedkami volí vláda a nezbadá, že s jeho úprimnosťou protimľúvi svojmu velmajstrovi: Štefanovi Tisza. Veď tento reční o dôvere celého Uhorska, kdežto Szüllö vyznáva, že maďarské okresy bez malej výnimky neodvisliaka by volily, keby ich v tom vláda neprekázala. Po tomto tvrdí ďalej Szüllö, že vláda odkázaná je na národnostné okresy. Tam má volebnú pašu. Pod týmto to treba rozumieť, že môže zbijať pri popisoch voličov, môže napájať a podplácať, vybíjaných lotrov môže poslať za volebných predsedov atď. Medzi Maďarmi to neide, bo tí by pohľušili takú zbojnícku volebnú komissiu, aká účinkuje v národnostných okresoch.

Nám Gejzinko Szüllö nepovedal žiadnu novinu, bo to, čo on vo Világu napísal, všetcia vieme z vlastnej zkušnosti. Veď hádam niet slovenského voliča, ktorý by nebol prežil ta-

Lvovské štence.

társky plen pri voľbách. Keď ale mungovia netajia, že vláda pri voľbách zbija, tak ako sa opovažuje Tisza chvastať, že väčšinu mungovskej vlády vyvolila vôľa celého obyvateľstva kra-

jiny. Na čo je tá lož? Prečo Tisza nemá smelosti verejne povedať: «áno, nás vyvolili za ukradnuté peniaze. Pravdu má opozícia, keď o sebe hovorí, že pri čistých voľbách ona by bola obdržala väčšinu!» Tisza však zamlčí pravdu a jednotajne tára, že opozícia utratila dôveru voličov. Gejzinko Szüllö ale to píše, že vláda prinútená je tak voliť, ako v národnostných okresoch volí, bo ináč ostala by v menšine.

My sme povdační pezinskému vyslancovi, že vyrukoval s pravdou. Áno, jeho pravda poučná má byť pre každého slovenského, najmä katolíckeho voliča. Bo čo to znamená, že vláda isté vífazstvo má v slovenských okresoch? Nezámená to iného, iba to, že slovenskí voličia sú zaostalí, bez seba povedomia, lakomní, hlúpi, bojazliví a trpezliví. Nie všetci! Bože zachovaj! Máme my voličov, ktorí by čo sa týka poctivosti, za vzor slúžiť mohli aj pánom ministrom. Na týchto idú volební predsedovia žandármami, keď ich inak zklátiť nemôžu. Lež — bohužiaľ — máme aj takých voličov, ktorí si nevážia svoju ľudskosť a skrze hocakého škrabáka alebo židovského chalana ako barani dajú sa hnať ku volebnej urne. Na takýchto voličov ráta vláda bo títo za pálenku, za judášsky groš a za trocha močky ta hlasujú, kde notár alebo slúžny chcejú.

To je ale veľká haňba! Citu a poctivosti nemá ten volič, ktorý tak hlasuje. Človek nesmie sa znížiť na úroveň hoväda. Musí byť samostatným. Musí mať presvedčenie. Hľa, maďarskí voličia majú ho. To sú neodvisliaci. Tí ani vidieť nechcú mungovského kandidáta. Prečo aj Slováci sú neni takí? Či to neni haňba, keď hocaký mungovský trhan s posmechom povie: Čo Slováci! Týe len pálenku ukázať a zaraz sú naši!

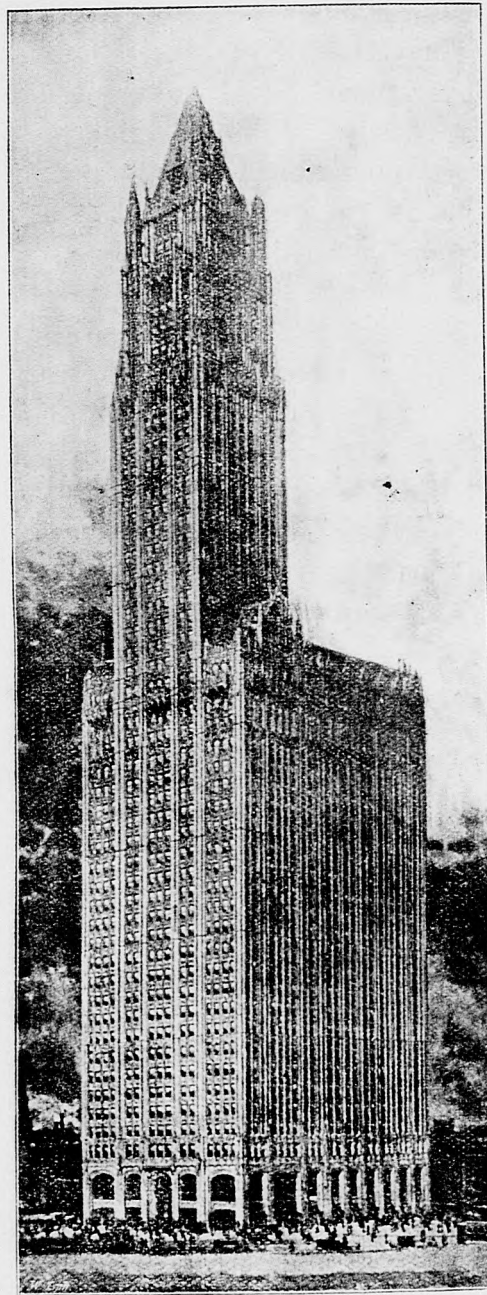
Či sme ozaj takí vyvrheli ľudskej spoločnosti?

Nie! Aj my sme ľudia! Majme teda cit ľudský. Majme silné opozičné, protivládne presvedčenie! Voľme si našich ľudí a nie mungov. Hladajme si medzi nami zástupcov a obhajcov a vtedy zadosť sme učinili našej občanskej a vlasteneckej povinnosti. Netrpme, aby kadejakí mungovia držali a vyhlasovali nás za oplanov!

Korteš.

Košík od Románie

dostala chýrna a slávna naša monarchia. Jedny najväčšie londýnske noviny do sveta pustily ten senzačný chýr, že Románia nechce obnoviť vojenskú konvenciu (družstvo) s monarchiou, slovom malá Románia košík dala Uhorsko-

Najvyšší dom sveta v New-Yorku. Má 55 poschodia a vysoký je 227 metrov. Sám fundament stál viac millionov. Hradý sú zo železa a vážia 23 millionov kilogrammov.

Rakúsku. Spomenutý londýnsky telegramm znie nasledovne: «Z Belehradu dostali sme zprávu, že namáhanie rakúsko uhorskej monarchie, aby s Romániou v júni si slú konvenciu obnovila, celkom je zmarené. Románia totiž udajne tak sa vyslovila, že si nechce dať ruky sviazaf.

Voči rakúsko uhorskej monarchii zaujíma síce loyálne stanovisko, lež práve tak, jako odmietla srbské družstvo, ktoré by veľký význam malo pre Romániu, podobne odmietne obnovenie vojenskej konvencie s monarchiou. Bukarestský nový rakúsko-uhorský veľvyslanec gróf Černin, to vyzvanie obdržal, aby všetky prostriedky použil v záujme obnovenia konvencie.»

Tento telegramm — v jehož hodnovernosti nepochybujeme — veľa hovorí. Objasňuje nám medzi inšim aj to, že prečo bolo nütno práve grófa Černina za veľvyslancu poslať do Bukareštu, keď celý svet vie o ňom, že je osvedčeným nepriateľom Uhorska. Tak sa nám pozdáva, že spoločný minister zahraničia gróf Berchtold má naň veľkú potrebu. Romania, ktorá tak ľahko zvíťazila nad Bulgáriou, že jej slávna armáda po celé týždne nevidela hádam ani jedného bulharského vojaka, s mohútnou rakúsko-uhorskou monarchiou nechce do družstva vstúpiť. Zdá sa nám že smerodajné viedenské kruhy držia to za tak veľké nešťastie, že milého priateľa Rumunov: grófa Černina preto poslali do Bukareštu, aby obmäkčil zatvrdilých Rumunov.

Hľa tak ďaleko prišla ríša Habsburgov, že sa musí koríť pred malou Romániou, hoc z roka na rok sdokonaluje svoje vojsko, s čím obyvateľstvo ohromne oďaňuje. My vieme, aký to má význam, keď v susedstve máme priateľov, čo by oni jak malí boli. Či ale Romániu môžeme za priateľa pokladať, keď jednotajne za naše hranice žmurká? Balkánska vojna dokázala, čo je hodné priateľstvo Románie. Pri prvej príležitosti, keď mala dokázať úprimnosť svojho priateľstva, ukázala nám chrbát. Za také priateľstvo sa poďakujeme, bo vieme, že keď sa dakedy jednáť bude o našu kožu, Románia zase nás nechá na lade. Románia jako priateľ nebezpečnejšia je, než keď nebudeme s ňou v družstve.

Pomery v Horvátsku.

V Záhrebe dňa 7. decembra takmer pri assistencii policajtov veľké uličné demonštrácie boli proti monarchii, ba aj proti rodu panovníckemu. Takého razu boli tieto demonštrácie, aké posiaľ len v Belehrade zariadili v tom čase,

keď medzi Srbskom a Monarchiou mala vypuknúť vojna.

Na pozvanie záhrebských srbských sokolov do Záhrebu prišli z Laibachu slovínski sokoli. Na železničnom nádraží vítali ich srbské a horvátske sokolské družstvá a ku srbsko-horvátskej koalícii patriaca mládež z university. Vedieť treba, že srbskí a horvátski sokoli v Záhrebe celkom stojia v moci srbsko-horvátskej koalície a sokolské družstvá oduševnené sú za veľkú Serbiu, ktorej v Horvátsku propagandu robia len Srbi a s nimi sdrúžení Horváti.

Už pred príchodom slovínskych sokolov, veľké zástupy ľudstva vyrukovali ku záhrebskému nádražiu a s veľkým hlukom sprevádzali ich do mesta. Na čele pochodu niesli nielen horvátske nacionálne, lež aj srbské zástavy, hoc tieto v Horvátsku sú zabránené. Zástup, ako aj inokedy na takých demonštráciach, ktoré usporiadať zvykla srbsko-horvátska koalícia, spieval veľkosrbské piesne, ktoré namierené sú proti habsburgskému rodu a ktorých obsah búri proti monarchii. Záhrebská štátna polícia celkom pokojne hľadela na túto protidinastickú demonštráciu. Horvátski policajti totiž, odkedy gróf Štefan Tisza pakloval so srbsko-horvátskou koalíciou, takto sa chovajú proti monarchii. Pouličné obecnstvo však celkom určite sa postavilo proti týmto demonštráciám a pred domom družstva sokolov pre srbskú zástavu povstala opravdová bitka. Zástupy silno abcugovali Srbov a chcely vytrhnúť zástavu, ktorú bránili sokolisti a poslucháči z university. Títo mladíci bez prestania vykrikovali: Dolu s monarchiou! Dolu s Francom Jozefom! Živio Petár Karadordevič!

Medzitým odohrávaly sa škandalózne prejavy, kým obhájci srbskej zástavy vidiac, že neodbijú útoky protivnej stránky, srbskú zástavu odniesli do domu sokolov. Po tomto pokračovali v demonštráciach, zástup, na čele so sokolmi, pochodil všetky ulice Záhrebu a jednotajne volal: Živio Petár Karadordevič! Policajti len vtedy išli zahatiť demonštráciu, keď sa protivné stránky srazilí mali.

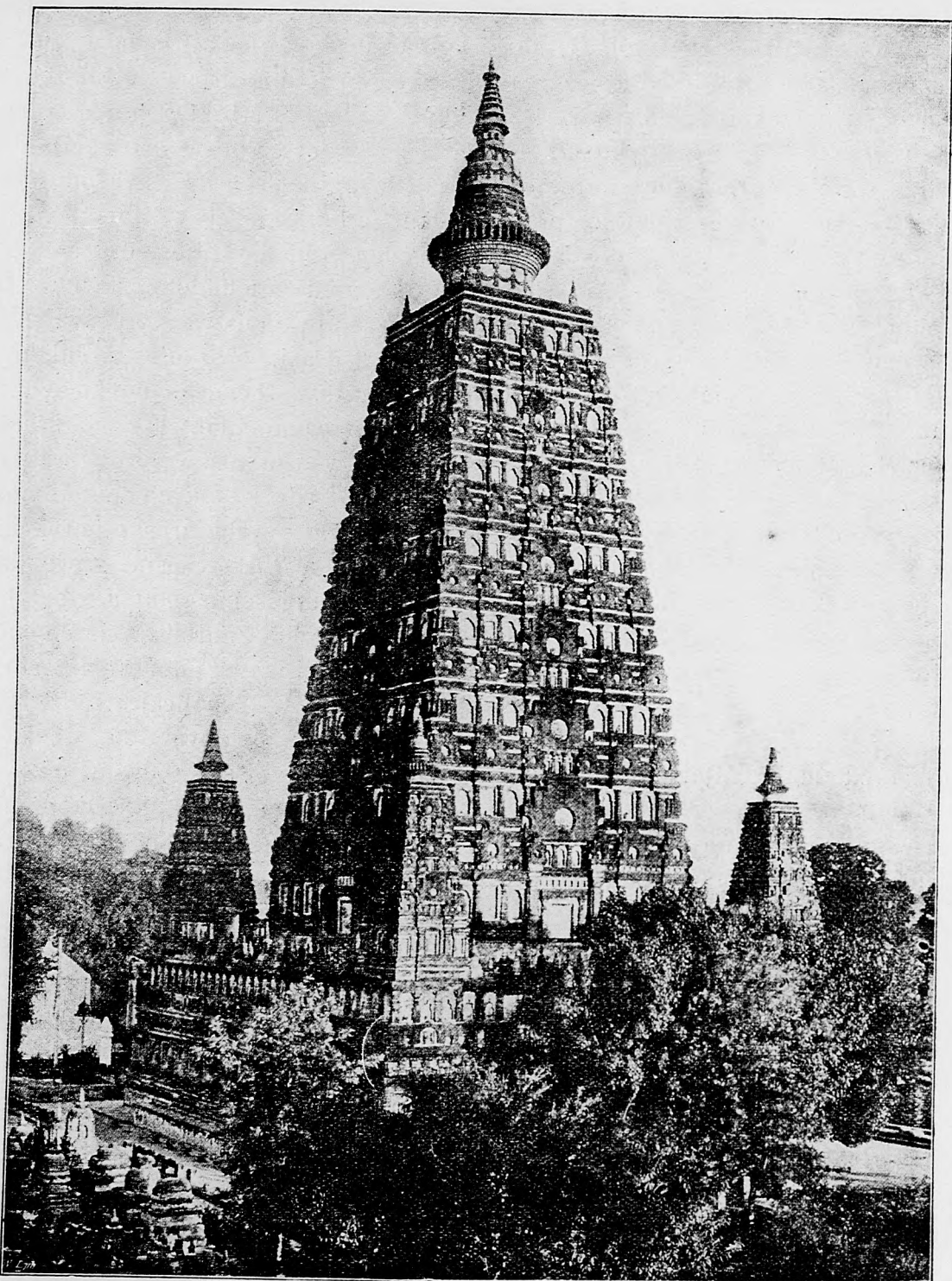
Takéto pomery panujú v Horvátsku, vzdor toho, že sa Štefan Tisza pokonal s Horvátmi.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kreštana!»

Začiatok konca mungovskej vlády.

Gróf Štefan Tisza mungovský, diktátor Uhorska predlohu o reforme tlačového zákona v

opozície nielen v takrečenom mungovskom sneme, lež aj v delegáciach celkom zmarily Tiszové mungovské plány, Reči, ktoré vo viedenských delegáciach povedali: Štefan a Béla

Najstaršia indická modlitebna Budhistov, do ktorej každoročne státisíce pohanov putuje z celej Azie.

tej veľkej nádeji dal predostref mungovskému snemu, že ju jeho otroci v chytrosti odhlasujú a s tým docela utlačia slobodu Uhorska. V tomto ale prerátal sa Tisza. Proti utlačeniu slobody tlače postavila sa celá krajina a stránky

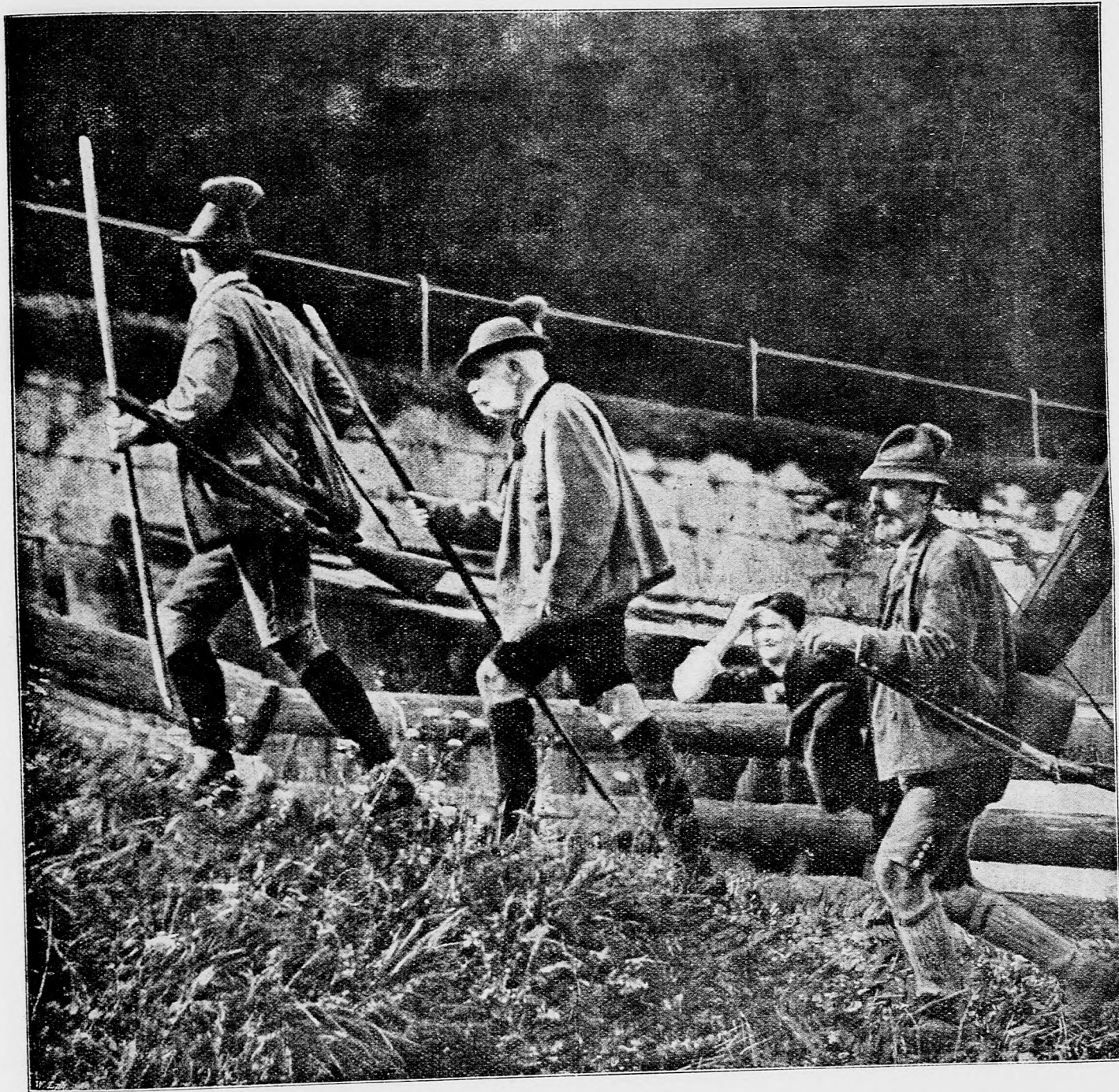
Rakovszky, gróf *Michal Károlyi*, gróf *Albert Apponyi*, gróf *Julius Andrássy*, *Martin Lovászy*, *Vilhelm Vázsonyi*, vzbudily pozornosť nielen viedenských, lež aj zahraničných politických kruhov. Terajšie pre mungov nepriaznivé roz-

položenie politické zvlášte označuje tá skutočnosť, že reči Andrásyho verejne pochválil i jeho veličenstvo kráľ. Dľa spoľahlivých chýrov aj vo viedenských smerodajných kruhoch začínajú nabliadať, že je už svrchovaný čas, aby koniec urobený bol mungovskej hrúzovláde.

bojí sa každý mungo. A bude to koniec mungovskej slávy.

Z viedenských delegácií.

V zasadnutiach delegácií minulého týždňa Béla Rakovszky ohrožoval sa proti tomu, že

Jeho veličenstvo kráľ' na polovačke.

Mungovci sú už aj hotovi s ich plánom. Za Tiszom nebudú dlho žiaľiť a tešia sa s tým, že po jeho páde budú si žiadať, aby Ludvik Láng bol jeho nástupcom. V smerodajných viedenských kruhoch ale sú tej mienky, že keď padne Tisza, jeho nástupcom bude Wekerle. Toho ale

uhorskí a rakúski delegáti zasadnutia vydržia-
vajú v jednom a tom istom čase. Gróf Michal Károlyi interpeloval v záležitosti smluvy, ktorú Rumunsko so Srbskom uzavrelo proti monarchii. Štefan Rakovszky interpeloval o tom, že vzdor udajne korektného (?) a priateľského (?) smýšľania

Ruska, prečo bolo treba porobiť mimoriadne vojenské prípravy, ktoré brozné obete vyžiadaly od monarchie. Gróf Albert Apponyi interpeloval v záležitosti prestúpenia smluvy o východných železniach zo stránky Srbska. Gróf Hadik, Wilhelm Vázsonyi a Štefan Rakovszky interpelovali v záležitosti parlamentárnej stráže. Zasadnutia viedenských delegácií znovu začali sa 18 decembra a trvaly celý týždeň.

Mungovský parlament.

Pod strážou Tiszových drábov mungovci vydržovali zasadnutia 16. a 17. decembra. S predlohou o reforme tlačového zákona zle sa im vodilo, bo proti opozícii ani rečníkov nemali. Na chytro prijali predlohu o bosniackých železniach. Mungovský snem kráľovským prípisom odročený má byť do 18. januára.

Dlhší urlaub.

Z nariadenia spoločného mistra vojny z príležitosti vianočných sviatkov vojakov potešia dlhším urlaubom, ktorý sa začne 20. decembra cez poludnie a trvá do poludnia 2. januára.

B E S E D N I C A.

Kráľ Matej na dedine.

Vieme, že kráľ Matej spravodlivý, veľmi často sa preobliekol do takých šiat, v ktorých ho nepoznali a chodil po krajine, aby sa osobne presvedčil o potrebách svojho národa.

Raz išiel kráľ do veľkých hôr neďaleko Zvolena, aby tam poľoval.

Ponevác poľovačka mala trvať za viac dní, teda kráľ so svojou spoločnosťou mienil sa ubytovať v jednom kaštieli, nachádzajúcom sa v chotáre spomenutej dediny u pána Bukového.

Pán Gregor Bukový veľmi sa zaradoval veľkej milosti kráľovej a pripravil všetko to, čo očiam a ústam mohlo byť milé.

Všetka čelaď pospíeť ala, aby rezala hydinu, telce, aby bolo z čoto prichystať veľkú večeru.

Znamenité vína sám pán Gregor sťahoval zo sudov do krčahov. Chcel ukázať, že čo všetko má on dobrého.

V kaštieli od rana do večera varili, smažili, piekli a pražili,

Dopočul sa o tom rychtár dediny Martin Suroviak. Nuž veru ani on nechcel ostať posledným pri vitaní najspravodlivejšieho panovníka, kráľa Mateja.

Sverboval všetky krásavice dediny. Tieto si zastanú do radu, v bielom obleku, so závojami a tak budú vítať kráľa.

Pán rektor usilovne sa pripravoval ku vitanke vo veršoch, ktoré konečne aj vyčíta z klobúka, ak by sa tračil pomýliť.

Pán rychtár Suroviak vybral asi tridsať najkrajších mládencov, ktorí na koňoch čo banderium pojdu proti kráľovi.

Zo šmykne kováčovej doniesli zahrzdavené mažiare, ktoré sám pán rychtár naplnil dobrým, novým pušným prachom, aby výstrely hodne zarachotily na slávu.

Rychtárova krásna, báječná dcéra Anička odovzdá kráľovi Matejovi kytku.

Jedným slovom robily sa veľké prípravy ku slávnostnému uvítaniu vysokého hosťa... Jako to bude krásne!

A keď už všetko bolo prichystané, vtedy si pán rychtár Suroviak vydýchol z hlboka. V predvečer veľkého dňa sišli sa v rychtárskom dome pán rektor, norár, no a pán rychtár. Sadli si ku dobrému hriatemu, ktoré pani rychtárka výtečne vedela pripraviť s mädom, že sa len tak lepilo človeku na jazyk a začali sa shovárať o veľkej udalosti.

Ako sa tak shovárajú o tom, že čo a ako bude zajtra, že ozaj ako vyzerá ten dobrotivý, spravodlivý kráľ Matej, odrazu ktosi zabúcha na bránu.

— Pozriže, Anička, kto to môže byť, čo takto búcha na vráta — riekol rychtár svojej dcére.

— Akiste voláky ustatý vandrovník — ponáhlal sa poznamenať pán rektor.

Anička vyšla na dvor a otvorila dvierka na bráne.

Akonáhle zazrela neznámeho človeka, videla pred sebou pekného mladíka, s orličím nosom a ako uheľ čiernymi vlasmi.

Mal na sebe jednoduché poľovnícke šaty.

— Rád by som niekde prenocovať, duša moja, holúbok pekný — riekol dievčafu. — Som jedou z kráľovských jágrov a ponevác som prišiel popredku, teraz nemám kde prenocovať.

— Nech sa páči do izby — riekla Anička, sklopíac oči a zapálila sa.

Jáger hlboko pozrel dievčafu do očí a išiel za ňou.

Keď pan rychtár videl a zvedel, že s kým má šťastie, jágra posadil na lavicu, ktorú najprv pekne utrel od prachu.

Keď sa jáger dobre najedol, prosil ho, aby im rozprával niečo, ku príkladu o tom, že ako vyzerá ten spravodlivý kráľ Matej.

Jáger im začal rozprávať, medzi čím si popíjal hriate a často kukal na švárnú devu.

Rozpovedal im, že je kráľ Matej dosť dobrý človek. Že rád má pekné dievčence. Tu ohnive pozrel na rychtárovú dcéru. Potom hovoril že kráľ veľmi rád poľuje, že je výtečný strelec atd.

— Povedzteže, pán jáger — spýtal sa ho rychtár, či má rád slávnostné privítanie?

— Nuž, aj áno, aj nie! Keď vidí, že ho čakajú s úprimným srdcom, keď vidí, že mu s láskou dajú voľačo, vtedy áno, vtedy má rád slávnostné privítanie, jestli ale spozoruje, že len preto robia ceremonie, aby sa vyznačili pred ním, vtedy nerád má tie neúprimné parády.

— A my sme sa veru — riekol pán rychtár — my sme sa veru dobre prichystali ku slávnostnému privítaniu. — Pozriteže, bratku, toto dievča, moja dcéra mu odovzdá kytku z kvietkov. Všakver je moja dcéra pekné, hodné dievčatko?

— Veľmi, a'e veľmi pekné! — pousiloval sa jáger prisvedčiť rychtárovi.

Dievča sa rozčerveňalo a vybehlo z izby. Jáger pozeral za ňou s túžiacim pohľadom.

Teraz už pán rector prevzal slovo:

— Nuž, reku, pán jáger, veru sa jakosi nie veľmi vdačne pripravujem ku zajtrajšiemu veľkému dňu.

— Naozaj, nuž a prečo? — spýtal sa jáger roztržite.

— Že prečo? Pozrite, pán jáger, aké dlhé verše, aká dlhá vítanká!

S tým vytiahol z vrecku jedon papier ani plachta.

— Veľmi som sa vypotil, kým som toto skomponoval.

— Te vám verím, prisvedčil mu jáger.

— Ale sú aj pekné tieto verše! Nože počúvajte! riekol pán rector, s tým si naostril hrdlo, vypil za pohárik hriateho a vstal z lavice.

Slávnostne si zastal pred stôl a začal rečňovať vítanku:

— Slávny, veľký, pomazaný, mocný, smelý, silný, spravodlivý náš panovníče!

— Kráľu! — skočil mu do reči jáger.

— Ej no, to je pravda, ako dobre, že ste ma upozornil na to, pán Jáger. Teda nech že je kráľ!... Bohdajže ho, abyže ho! No povedzte, prosím vás pán jáger, či zaslúži, aby som si toľko lámal hlavu preňho?

— Nie, veru nezaslúži! — riekol jáger s figliarskym úsmevom.

— No, ale preto nič, len počúvajte ďalej.

— Oh, slávny, oh, veľký, oh, mocný kráľu!

— Nechajte to teraz tak, pán rector, veď to zajtra aj tak všetci budeme počúvať. Neustávajúte sa, nepresilujte si hrdlo, verím, že je vítanká krásna. Potom zajtra.

Pán rector sa cítil byť veľmi urazený, že jáger nechce vypočuť jeho slávne verše. Ale potom, keď jáger povedal, že je už veľmi ospanlivý a že zajtra rano musí vstať veľmi zavčasu, nuž rozišli sa, Jáger ostal na nocľah u rychtára.

Na druhý deň rano vtiahol kráľ do dediny. A podivné je, že z veľkej vítanky nepodarilo sa takmer nič.

Kone mládencov, ktoré banderiumom išli naproti kráľovi, sa splašily a skočily medzi vyobliekané dievčence, ktoré sa nato rozprehly.

Veľký, starý, pušným prachom nabitý mažiar nezarachotil tak, ako by bol mal zarachotiť a pukol sa. Pán rychtár len-len že nespadol na chrbát, keď zazrel na koni sediaceho kráľa.

Pán rector pokašľával, ale nebol vstave povedať ani slova zo svojich veršov od veľkého zadivenia a ešte väčšieho ľaku.

Rychtárova dcéra, krásna Anička slabo vykrikla, kytka jej vypadla z ruky a klesla do náručia svojmu otcovi.

A medzi oslavujúcimi dedinčanmi s jedným figliarskym úsmevom tam stál kráľ Matej v osobe včerajšieho jágra.

*

Toto je jedno skutočné dobrodružstvo kráľa Mateja spravodlivého, ktorý mal aj viac podobných dobrodružstiev.

CHYRNIK.

Z arcibiskupstva ostrihonského. Jeho veličenstvo kráľ za titulárnych kanonikov arcikapitule ostrihonskej najnovšie vymenoval: Viktora *Erhardt*, farára novozámskeho a Jána *Bundala* tarára veľkotopolčanského.

Z biskupstva nitrianskeho. Osvietený pán biskup gróf Vilhelm *Batthyány* u kapitule nitrianskej pre obec Negyed složil základinu 3400 korún. Z tohoto obnosu 1000 korún určené je na sv. omšu za biskupov nitrianskych, 2000 korún ako podpora obce Negyed cieľom udržiavania katolíckej školy a 400 korún pripadne kapituli za správu základiny.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v kaplnke spolku katolíckych tovaryšov 7. decembra do novoutvorenej Marianskej Kongregácie prijal 19. údov a 8. decembra v sprievode sekretára kanonika Hartsár a biskupského protokolistu odcestoval do Prešova ku valnému shro-Katolíckej Ludovej Jednoty. Marianská kongregácia spolku katolíckych tovaryšov, ktorú ako predseda tohože spolku utvoril biskupský notár Barnabaš Toszt, skrze osvieteného pána biskupa odovzdaná je správe kaplána Michala Sztrizsovszky, 8. decembra vydržiavala prvú slávnosť, na ktorej veľavážnu prednášku mal kaplán Štefan Cselényi. Ján Zselinszky farár z Jászóujfalu, znakom uznania za blahonosné účinkovania, skrze osvieteného pána biskupa vymenovaný je za radcu biskupskej stolice. Štefan Tain farár zo Zemplénmátyás na vranovský dom Piusa pre nemocných a zostaralých kňazov daroval 100 a na domoveň sv. Jozefa 10 kor., na kaplnku semenišťa 2 kor. a Alexander Uhrínovics tiež 2 koruny. — *Nagykövesd*: Minulého týždňa v 12 obciach vydržiavané boli shromaždenia Katolíckej Ludovej Jednoty a rečnili na nich Aladár Gedeon a farár Hadrian Dienes. Podobné shromaždenie vydržiavané bolo aj v Jasove, kde prednášky držali: praelát, prae-

pošt predseda Katolickej Ludovej Jednoty abaujskej stolice Melchior Takács a predseda miestnej Jednoty praemonštratský kňaz Rudolf Ujlaky.

Z biskupstva spišského. Osvietený pán biskup skut. vnút. tajný radca dr. Alexander Párvy, s kanonikom dr. Martinom Kleberichom do kapitule vrátil sa z Rímu. Na nový organ šuňavského kostola osvietený pán biskup daroval 400 korún. — Spišskí bohoslavci 8. decembra sriadili Konštantínsku s'ávnosť, ktorá pozostávala z reči, z prednášky, zo spevu a hudby.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Katolícky kruh Rákócziho 30. novembra zariadil zábavný večierok, z ktorej príležitosti Konštantin Zirnay, professor tunajšieho hl. kat. gymnáziuma poučnú prednášku držal o živote včiel. Patričné kruhy už od dlhšieho času pracujú na tom, aby veriaci grécko katolíckeho náboženstva prijali kalendár pápeža Rehora a sviatky svätili spolu sveriacimi rímsko katolíckymi. Grécko-katolícki arcipastieri diecéz Munkács, Hajdudorog a Prešov najnovšie usniesli sa na tom, že veriacim svojim odporúčať budú sjednotenie kalendára. Horlivostou dr. Juliusa Holenia hlavného lekára mestskej nemocnice, pre ubohých chorých aj v tomto roku postavený bude vianočný stromček a hlavný lekár veľkodušné obecenstvo vyzýva ku podpore tohto vznešeného cieľu.

Chýry zo Spiša. Mesto Nová Ves už zhotovila svoj budúcoročný rozpočet. Prijmy majú obnášať 779.395 korún, výdavky 788.883 korún, zvyšok 512 korún. — Novovesský mestský výbor tamojšej kat. občianskej dievenskej škole na tento rok odhlasoval 961 korún podpory a od budúceho roku začnú ročiťých 4000 korún. Ostatný novovesský jarmok bol veľmi slabý prihnali 1578 kusov rožného statku a 365 koní, z toho sa predalo 223 kusov rožného statku a 365 koní. — Spišská Beľa už tiež hotový má preliminár na rok 1914. Prijmov má byť 171.545 korún, výdavkov ale 165.125 kor. a tak by učinil zvyšok 6419 korún. Šťastlivé to mesto, nielen že je vstave bez obťaženia svojich občanov prirážkovou daňou zaokryť výdavky, ale ešte aj značný zvyšok vie preukázať. Lesné gazdovstvo po zaokrytí lesného výdavku prináša mestu 52.492 korún. — Vo Verbove 23. novembra zhorely dve plné stodoly. Obe byly poistené. — Teplického r. k. učiteľa Jána Czifru za učiteľa vyvolili v oravskom Hruštine, jeho miesto zaujala Anna Martinkó a na uprázdnenú gr. kat. učiteľskú stanicu vo Folvarku vyvolený je Eliáš Ferenczy.

Židovská universita v Jeruzaleme. Židia majú založiť universitu v Jeruzaleme. Po celom svete roztrúsení židia na ten cieľ posial obetovali polmilionu frankov.

Vianočné sviatky a železnice. Z nariadenia správy uh. kráľ. štátnych železníc na čiarach Hornouhorska cez vianočné sviatky mimoriadne vlaky budú chodiť v nasledujúcom poriadku:

Z Prešporka do Budapeštu na západné nádražie. Dňa 21., 24., a 27. decembra tobo roku, ďalej dňa 1.

januára roku 1914. pojde zvláštny osoby vezúci rýchly nákladny vlak s vozňami I., II. a III. triedy. Pohne sa z Prešporka v noci o 1. hodine 18 minútach, do Budapešti na západné nádražie pride rano o 7. hodine 5. minútach.

Z Lipótváru do Prešporka. Dňa 21., 26. a 28. decembra toho roku, ďalej 1. januára r. 1914. pojde zvláštny osobný vlak s vozňami I., II. a III. triedy. Pohne sa z Lipótváru predpoludním o 11. hodine 5 minútach, do Prešporka pride popoludní o 12. hodine 49 minútach.

Z Lučenca do Zvolena. Dňa 23. a 24. decembra toho roku pojde osoby vezúce nákladný vlak s vozňami II. a III. triedy. Pohne sa z Lučenca popoludní o 1. hodine 10 minútach, do Zvolena pride popoludní o 4 hodine 27 minútach,

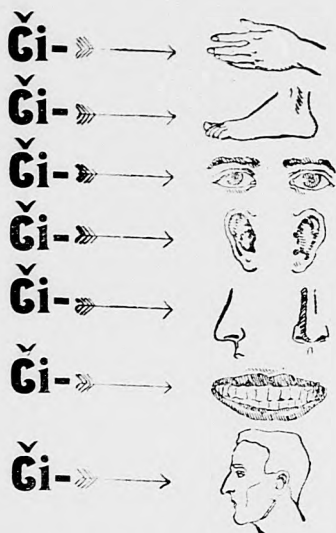
Z Feledu do Füleku. Dňa 23. a 24. decembra toho roku, pojde osoby vezúci nákladný vlak s vozňami II. a III. triedy. Pohne sa Feledu v noci o 3. hodine 4 min., do Füleku pride rano o 4. hod. 40 minútach.

Spolu žili, spolu zomreli a spolu ich pochovali. Neobyčajný pohrab bol minule vo Valašskej Dubovej v stolici oravskej. Pochovávali jeden manželský pár. Muž zomrel v 78. a manželka v 74. roku svojho života. Naraz ochoreli obidvaja a naraz boli zaopatrení sviatosťou zomierajúcich. Ona zomrela vo štvrtok večer a v piatok večer zomrel jej muž. Pohrab mali spoločný a v spoločnom hrobe odpočívajú. Keby muž o niečo skôr bol zomrel, boli by ich pochovali v spoločnej truhle, ale keď on zomrel, vtedy jedna truhla bola už hotová.

Zbité strašidlo. Na jednej segedínskej tani v jednu minulú noc o poljednej zobudil sa gazda Ján Tóth, keď dakto proboval vylámať dvere od kurníka. Gazda so železnými vidlami vyšiel na dvor, kde s veľkým strachom zbadal istú podobu zaobalenú do bielej plachty, ktorá keď videla Tótha, neutekala, lež pohybovala ramenami, akoby chcela plávať a približovala sa k nastrašenému gazdovi. Vietor ale strhol plachtu z podoby a Tót videl pred sebou cigána Vincenta Lakatosa. Strašidlo chcelo utiecť, Tóth ale tak ubil cigána, že teraz leží ťažko chorý a neopováži sa gazdu žalovať.

Utopil sa. V Kráľovanoch (stol. oravská) ktorýsi deň vytiahli z Váhu mužskú mrtvolu. Vrchnosť v utopenom človeku poznala zázrivského gazdu Jána Chovaneca.

Strašná zima v Amerike. V západnej a strednej Amerike napadlo veľa sňahu a miestami padal ľadovec veľkosti päste. Celé obce dostaly sa pod sňah a treskúca zima vyžiadala v obeť viac ľudských životov. V západnej Amerike teplotúra klesla a sňah sa topil tak, že všetko zaliala voda, ktorá v nasledujúcu noc zamrzla. Následkom nenadálej povodne asi 20.000 ľudí ostalo bez prístrešia. V západných štátoch severoamerickej Unie je všetko pod sňahom a zima je takmer neznesiteľná, bo pre veľké záveje a sňahové chujavice

Vás bolí alebo či ste si prievanom alebo nastydnutím niečo pritiahli, proti lámke, hosteu a mnohým iným boľasťam Vám pomôže, to nám veriť môžete, lebo sme sa o tom sami dosť často už presvedčili, pravý Fellerov Elsa-Fluid, ktorý utišuje boľasti, hojí, rozpušťa hlien a poskytuje vždy rýchle poľahčenie! Obdržíte 12 malých, 6 dvojitéch alebo 2 špeciálne sklenice za 5 kor. franko alebo 24 malých, 12 dvojitéch alebo 4 špeciálne sklenice za 8 kor. 60 hal. franko, keď sa obrátíte na dorábateľa E. V. Felleru, lekárniku v Stubici, Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica).

Ako by ste boli po ťažkej nemoci naraz ozdraveli

taký pocit máte po účinku Fellerových Elsa-piluliek, keď ste tieto raz upotrebili pri zápe a iných ťažkostiach. Tieto nepríjemné zjavy skoro zmiznú a budete tak, ako my a mnoho tisíc povďačných ľudí vždy vo Vašom dome držať v zásobe pravé Fellerove výrobky, ako skutočného

priateľa svojej rodiny.

Z Fellerových Elsa-piluliek 6 škatuliek stojí franko len 4 kor., 12 škatuliek 7 kor. 60 hal. Pravé sú k dostaniu u dorábateľa

E. V. Felleru, lekárniku v Stubici, Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica).

Starosť

udržať si zdravie, nás musí k tomu pohnúť, aby sme pozor dávali obzvlášť na hrdlo, dychacie orgány a prse. Kašeľ, zachripnutie, záduch, bolenie hrdla, pichanie v pleciah a bolesti v prsiach nesmieme zanedbávať. Proti týmto už mnohým ľuďom pomohol šliemy rozpúšťajúci, bolesti odstraňujúci a zapálenie nedopúšťajúci zagoriánsky prsný sirup proti kašľu (Syrupus pectoralis) účinkuje blahodarne a priaznivo na pľúca a celé telo, napomáha výživu a trávenie, vôbec celý organizmus zosilňuje a utužuje, 2 sklenice z tohoto dobre chutnajúceho prsného sirupu stoja 5 kor. a sú jedine pravé k dostaniu len u lekárniku E. V. Felleru Stubica Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica.)

nemožno priväzať kurivo. Na jazerách Erie a Michigan zúri strašná búrka. Tri osobné lode utonuly aj s cestovateľmi a matrózmi. V štátoch Ohio a Illinois na všetkých fabrických osadách prestali pracovať, bo nemožno priväzať surový materiál. Robotníkov čaká tá najväčšia bieda. Z New-Yorského prístavu víchor dve lode zahnal na more a tieto lode zmizly. Obyvateľstvo Texasu je v najväčšej biede a mnoho sto rodín je bez prístrešia.

Šlachetné srdce ženy sa pozná po jej ochotnej pomoci pri nešťastiach, náhlých bolestách atď. Keď má niekto z rodiny lámku, hostec alebo neuralgiu, ktoré pochádzajú z prievanu, nastydnutia alebo vlhkosti, ona hneď má pri ruke Fellerov bolesti tísiači Elsa-Fluid, lebo vždy drží v dome tento osvedčený prostriedok, ktorý mierni a utišuje bolesti, osviežuje a občerstvuje. Jedine pravý sa dostane u lekárniku E. V. Felleru v Stubici Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica) a sice 12 malých alebo 6 dvojitéch alebo 2 špeciálne sklenice za 5 kor. franko.

Kisrépény.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! prosím o láskavé uverejnenie mojho dopisu v našom «Kreštane».

Viac časov asnaď rokov, čo by niekto z našej dediny alebo farnosti bol čítal dopis v našom obľúbenom «Kreštane». Preto som si pred seba vzal pero do ruky chytiť a niečo sdeliť, nielen o našej farnosti a o našom notariate, lež spomenúť aj našich susedov, to jest aký rvzdiel je medzi nimi a nami. Veľmi smutná vec je na nás bratia moji, že sami na seba musíme špintať. Nuž ale čo je moc je moc! My inšie nevieme iba v židovských krémách sa schádzať a tam jedon s druhým sa vadiť. Každý by rád mudroval ale nevie ako a prečo, bo nečíta ani jedon. Veru keď máš na pálenku alebo na víno a piješ kým ti ven z hrdla netečie, ľahko by si mohol 4 korunky oferovať a predplatiť na «Kreštana» a tam potom sa poučíš o všetkom čo ti treba vedieť. Keď budeš rok-dva čítať, budeš vidieť že mám pravdu. Vezmime si príklad z druhých farnosti. Povedzme si takto: Nasledujme to, čo ľudu odporúčajú: preseransky pán dekan alebo merašický pán farár a predplaťme si na dobré novinky katolicke, ktoré sa menujú «Kreštan».

Veru sme my vo všetkom veľmi zaostali, proti druhým farnostiam. Pravda že pán dekan preseransky stará sa a neohrožene bojuje, tiež podobne aj aj merašický pán farár, aby ich farnosti čítali dobré knihy, spisy a novinky katolicke.

Čo sa týka našeho notaristu, tiež smutno vyzeráme. No ale hádam nový pán notár napravi chyby, ktoré sa v minulosti staly. Jeho otec je veľmi dobrý katolík. Len jednu chybu má, že sa drží s mungovcami. Dá ale pán Boh, že včul keď jeho syn je už u nás notárom, ostane ľudákom. Daj Boh šastia!

Ripnančan

Levoča (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus. Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť týchto pár riadkov v našom milom Kresfane.

Konečne 12. októbra aj v Levoči utvorená bola organizácia Katolíckej ľudovej Jednoty. Na shromaždení súčasníci sa mnohí, najviac gazdovia a remeselníci. Vysvetľujúce a povzbudzujúce reči držali: prepoštkanovník dr. Martin Pirhalla, stoličný správca Jednoty ako aj dr. Pavel Dolyák duchovný správca semenišťa a dr. Ján Ruszinyák professor kapitulskej r. k. učiteľskej pripravovne.

Cteným čitateľom «Kresfana» s radosťou aj to dávam na vedomie, že dvoch zaslúžilých členov levočskej organizácie Jednoty Jozefa Chladeka, správcu levočskej Priemyselnej Banky a Bélu Ribiczeyhy, pokladníka tejže katolíckej banky 6. novembra proti dvom mungovským liberálnym kandidátom vyvolili za stoličných výborníkov v Štvrtku. Boj bol tuhý, veď zápasilo bolo treba s dvoma zafmi levočského hlavného služného ako s kandidátmi úradnými. Ľud napriek všetkemu úradnému nátlaku držal sa veľmi krásne a povedome. Taký ľud, ktorý si je povedomý svojich občianskych práv a aj pri voľbách smelo vyznáva svoje katolícke ľudácke presvedčenie aj zaslúži tú najväčšiu úctu a lásku. Bárš by sa ľud všade a vždy držal tak nehohrozne, však pri voľbách jedná sa v prvom rade o záujmy ľudu a ide o jeho kožu. Lenže na mnohých miestach — bohužiaľ — nechce to ľud ešte pochopiť. Milý katolícky ľud môj, prebuď sa už raz z tvojho dlhého spánku a daj sa do práce! Predplať si «Kresfana», čítaj pozorne všetky sošity Kat. Ľud. Jednoty a staneš sa povedomým občanom a povedomým katolíkom!

Povedomý katolík aj v peňažných záležitostiach ide za tým heslom: «Svoj k svojmu!» Katolícky ľud levočského, novovesského a podhradského okolia maj si levočskú Priemyselnú Banku za svoju, bo tá je Katolícka; svoje usporené groše nenos do takých peňažných ústavov, ktoré sú tvojmu náboženskému a politickému presvedčeniu nepriateľské.

Katolícky ľud — len do levočskej katolíckej priemyselnej banky!

Bojovník za práva ľudu.

Z V. Topolčian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Mnohovážený pán Redaktor! Ráďte prosím tento dopis uverejniť v našom Kresfane.

Ten liberalizmus fažko zkapína; hľa veď do žihlavy tak ľahko neudre hrom. V našom okrese ani pliev, toľko je tiberálov. Kedyže už príde ten čas, že zkazonosný liberalizmus zlomkrk podstúpi. Naši duchovní otcovia sú — čo dobrí kňazi — neohrození ľudáci. Aj medzi tunajšími občanmi nachádza sa ne jeden sebaobetavý vlastenec ľudácky. Mungovskí liberáli sami sa hanbia za svoj politický náter, bo vraj ne jeden mun-

govec je panamista a to zasolený. Preč s liberalizmom, nech žije ľudová strana a tak sa zahojí nejedna rana.
N., obuvník.

Spišské Podhradie.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vysokoctený pán Redaktor! Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom Kresfane.

Z príležitosti 1600-ročného jubilea vyhlásenia slobody kresťanstva nadplatky dali: praepoštkanovník dr. Martin Pirhalla 100 K., praepoštkanovník dr. Anton Kurimszky 20 K., praepoštkanovník dr. Ignác Zimmermann 2 K., direktor kapitulskej učiteľskej pripravovne Ján Szeman 3 K., direktor sporiteľne J. Juhász 5 K., kaplán Ján Kolesák 3 K., farár Ján Venczkó 3 K., kaplán Ján Elischer 1 K. Celý príjem obnášal 579 kor. 40 h. výdavok 556 kor. 83, je teda zvyšku 22 korún 57 hal.
Katolík.

Richvald (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť tento dopis v našom milom Kresfane.

V mesiaci novembri obnášala u nás sprcha v podobe dažďa 49 milimetrov a v podobe snehu 15 milimetrov. Dni bez sprchy bolo 17. 25. novembra ráno bolo 6. stupňov zimy. 27. nov. napadlo 15 centimetrov snehu, nasledujúceho dňa ale nastal odmäk a hneď bolo po snehu. 1. decembra v noci pršalo.

Pozorovateľ ombrometrickej stanice.

Spisy redakciou odporúčané.

Blížia sa najradostnejšie sviatky: Božie narodenie. Budeme zase kľačať okolo jasličiek, budeme sa dívať na novonarodené Jezuliatko na Spasiteľa sveta, na Spasiteľa všetkých národov. Dnes už 1913. rok uplyne čo sa Spasiteľ náš narodil a ešte nevie o Spasiteľovi dve tretiny ľudstva na celom svete celkom nič. Celé miliardy (1000 millionov) nesmrteľných duší žije v tme pohanstva. Pomôžte im modlitbou a podporovaním diela missijného.

Z lásky ku miliardom nesmrteľných duší pohan-ských, kupujte kalendár, ktorý vrele odporúčať osv. pán biskup košický a menuje sa: «*Posol sv. Gabriela*», stojí on 80 halierov a za to este 6 sv. omši za všetkých vždy slúžime. Objednávať ho treba v Missijnom klástore Sv. Gabriela v Mödlingu: Missionhaus St. Gabriel Mödling bei Wien.

Odkazy redakcie.

Mešťan R. Ráďte prehliadnúť čísla a presvedčíte sa, že sa mýlite. Zaslané bolo uverejnené. Pána H. si vysoko vážime. St. O. B. Nemožno.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kresfana».

Či možno vyliečiť nemoce plúc?

S touto veľavážnou otázkou zaoberajú sa všetci, čo trpia na astmu, pluzgierovú nemoc pľúcok a hrtana suchoty, katarh končiarov pľúc, zastaralý kašeľ, zašľajmovanie, dávne zachrypnutie a proti týmto chorobám posiaľ nenašli žiadneho lieku. Každý na tieto choroby trpiaci dostane od nás celkom zdarma a franko, vyobrazeniami opatrenú knihu ktorú napísal Dr. med. G. Guttman hlavný lekár Finsen liečivného ústavu a táto kniha pojednáva otázku: „Či možno vyliečiť nemoce plúc? Okrem toho pošleme aj vzorku nášeho svetochýrneho, liečivého tea. Tisíce, čo ho upotrebili, spomínajú ho s najväčšou pochvalou. Praktiční lekári toto té ako zvláštne dietetikum chvália a upotrebujú proti pluzgierovej nemoci pľúcok (suchoty) asthma, bronchite a katarrru hrtana. Toto té není tajný liek, lež, zostavané je z Lieber-zelin, ktoré cisarským nariadením prepustené sú obchodu. Cena jeho je tak nízka, že i chudobní zaopatří si ho môžu. Aby sme ale každému chorému zavdali príležitosť, aby toto té bez všetkého rizika vyprobovať mohol a presvedčil sa o jakosti jeho choroby, odhodlali sme sa každému chorému poslať knižku: Či možno vyliečiť nemoce plúc?“ spolu ale aj na právu vzorku nášeho tea, a síce celkom zdarma a franko. Prosíme len dopisničku poslať so zreteľnou adressou nasledujúcej firmy: **Pahlmann & Co. Berlin, 455. Müggelstrasse 25.**

Cistá, pôvodná umno-penová fajka

2142. číslo so zárukou, s pokrýkou z čínskeho striebra veľmi jemný dórob. Cena 3.— korún.

Veľký vyber fajiek!

Každého druhu objednanie a dopisovanie z uhorska odoslať treba len na nižšie udanú adresu: 8

Hanns Konrád
budapeštianska
vývozná osada
Budapest, 280..

Rákóczi-ut 8. N. K., I. posch. Hlavný cenník s 5000 vybor.

500 000 párov komisných topánok

pár za
Kč. 8

Kto ostaly má pre opozdené lífovanie a hodia sa ku najťažším strapcam, preto som sa odhodl. predávať ich za cenu vyhatu enia po 8 korunách. Tieto topánky sú z pevnej surovej kože s pevnými klincami vbitými podrážkami, na opätokoch s popkóvkami a s pevným remienkom. Hodia a odpúšťajú sa zvlášť pre obyvateľov vysokých vrchov a o Alpoj. Pri objednaní dostatočne je udať číslo veľkosti alebo nohu odmerat centimetrom zámena ováru je povolená. S poštou dobierkou rozposiela kresťanský, uhorský vývozný dom obuvy **Franc Humann**, Stredšte vo Viedni, II. Alvingasse 320, u. c. k. obchodného súdu protokolovana firma. Odpredávateľa 12 párov dostanú za 90 korún.

Oznamy prijíma
administracia

„Kreštan“

Budapest, Szentkirályi-utca 28.

I-a pendlové hodiny

v najbohatšom výbere, elegantne vyhotovené, s 3 ročnou zárukou na písme. No. 4481. Miniaturná pendle s 30 hodinovým perovým strojom, v politurovanej škryňke z orechového dreva 71 cm. dĺžky s bielym číselníkom K 9.— No. 4482. Tieže s bijúcim strojom celé a pol hodiny K 11.40. — No. 4496. Pendlové hodiny s masívnym peštrojom osem dní idúcim, I-a kvality vo fajnovej 90 cm. dlhej škryňke z orechového dreva s bielym číselníkom K 1.10. — No. 4497. Tieže s bijúcim strojom celé a pol hodiny K 24.80. Fajnovšie pendlovky K 26.50. 34.50. 38.—, 44.—. Všetky hodiny k dostaniu sú aj s gong bijúcim strojom (ako vezové hodiny), pričom cena hodín dľa kvality riadne o K 1.50, 3.—. — Žiadne riziko!

Výmena povolená alebo vrátenie peňazi. — S poštovou dobierkou zasiela prvá dielňa hodín

HANNS KONRAD

c. a k. dvorný zásielca Brüx, č. 5192. (Čechy).

Hlavný cenník na žiadosť pošle sa franko.

Friedrich Karol Hagenauer

kostolnych obrazov maliar na skle.

Budapest, VIII., Gólya-u. 44. sz.

Stará spoľahlivá katolícka firma! — Ochotne poslúži s cennými rozvrhmi!

Obranu

nepotrebuje, kto u mňa kúpi si pôvodný belgického dórobu, štátne ubodnovený s číslom uhodnovenia opatrený ameriskansky

buldož revolver na šesť výstrelův k zaveseniu alebo k noseniu vo vauku

cena: 7.50 8.25 9.25 K objednaníu s poštovou dobierkou v budapeštianskej zbraň vývoznaj osade

HANNS KONRAD Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. N. K. I. poschodi. 10

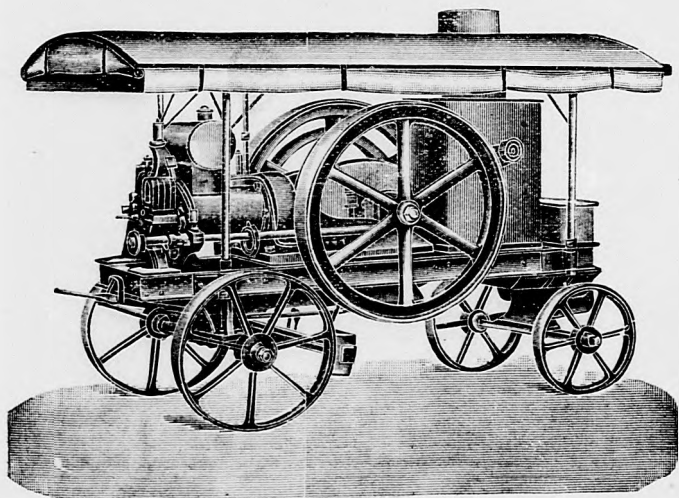
Hlavný cenník s 5000 vyobrazeniami zdarma.

Zbraň, munícia a potrebnosti polovačky.

Každého druhu zbraň je náležite vystrielaná a opatrená s vysvedčím vystričaním. Zbraň len najlepšej kvality a najpeknějšího dórobu. Záruka správneho a chvalitebného funkcionovania. Číslo 100. Lefauchdux-revolver kaliber 8 mm., 6 výstrelův, patrony so zapalujúcou ihlou, skvelej politúry, s hladkou rukoväťou z orechového dreva, veko k prevratreniu, kus po K 6.80. Číže revolver, kaliber 9 mm. K 8.80. Číslo 101. Kaliber 7 mm. najfajnej niklovaný K 7.80. Kaliber 9 mm. najfajnej n klováný K 9.80. Najväčší výber revolverův, Tererolov, flobert Teschingov, fliniet k polovačky, polovačnych potrebnosti, munície atd. nait možno v mojom hlavnom cenníku so 3000 vyobrazeniami, ktorý na žiadosť každému posieľa sa franko a zdarma. Riziko je vytvorené, zámena nesodpovedného tovaru povolená alebo návrat peňazi. Cis. a kral. dvorný zásielca

HANNS KONRAD vývozný dom Brüx, číslo 5199. (Čechy).

Stroje pre hospodárstvo
parné, benzínové, motory, pluhy, sejačky, mlátačky, fukáry atd. dodá vám najlepšie a najdokonalejšie za miernu cenu, našská kresťanská firma:

F. Haša

továreň strojov hospodárskych k. sp.

Trnava (Nagyszombat)

Prvá dielňa hodín
Hanns Konrad
cis. a král. dvorný zasl. elca
Brüx 5185. (Čechy)

rozposiela len zcela spoľahlivé hodiny s 3 ročnou zárukou. Dobré včakové niklové hodinky po K 3.90, 4.30, 5.—. S duplovaným zátvorom K 7.—. V ocelevej zátvore K 6.—. Niklový budíček K 2.90. — S číselníkom v noci svietiacim K 3.30. — Budíček s duplovaným zvoncom K 3.80. Okrúhle kuchynské hodiny v drevenom ráme K 3.20. V porcelánovom zátvore K 5.50. Čekne rezané kukučkové hodiny K 7.50, 8.50. Miniatur pendle so strunou K 9.—, 13.—. Cez 8 dní chodiace pendle s pondusami K 35.80, 42.— a vyše. V modernej truhlici z orechového dreva h 42.—, 46.— a vyše. Riziko vytvorené. Zmena povolená alebo návrat peňazí. Zásielka bezprostredne na stránky s poštovou dobierkou alebo pri voprednom zastatí obnosu. — Veľký výber každého druhu včakových hodín, budíčkov, pendlov, hodín na stenu aj celý rok c odiacich náisť možno v mojom hlavnom cenniku, ktorý na žiadosť každému posielam sa zdarma a franko.

Od desaťročia
s výsledkom bez páru
upotrebuju proti
lámkam a pakostnici

Kriegnerov Prevyšuje
všetky ostatné
lieky proti pichaniu,
lámkam, klaniam, bolestiam v
žil. cievku a v kostiach.

REPARATOR

Cena malej flašky 1 K, veľkej
flašky 2 K, v každej lekárni.

Rozposielam Kriegnerova lekáren
Budapest, Kalvin ter

Lacné, dobré, strieborné hodinky.

K 8.40

Prisbežitostuý dar bhlaphom 5129. číslo. **Opravdove strieborné** remontoar hodinky s odznakom uh. král. punsového úradu, s emalovaným číselníkom, presne vyprobované. Cena K 8.40, 5130 číslo. Tieže, lepšieho, pevnejšieho, vyhotovenia pre mužských K 9.40, 5140 číslo. Strilborné hodinky pre mužských s duplovanou pokrývkou K 12.40, 5141 číslo. Lepšieho vyhotovenia presne vyprobované hodinky K 13.40. Za každé hodinky 3 ročná záruka. Rozposielam s poštovou dobierkou.

HANNS KONRAD,
prvej dielne hodín
budapešťanská osada,

Budapest, 280, Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodi.

Hlavný cennik s 5000 vyobrazeniami zdarma. 6

PRVEJ JAKOSTI SOLINGENSKÁ BRITVA

Kuvaná z najlep. anglickej striebornej ocele, rukou brúsená, na vlas fajne vyostrená, hneď k upotrebeniu.

- 1611. číslo s čiernou lesklou rúčkou K 1.80
- 1612. " " " " so širokým nožom " 2.—
- 1616. s bielou rúčkou s nožom z kanonovej ocele " 3.20
- 1616 s čiernou rúčkou s anglickým nožom " 3.50

K objednaníu v budapešťanskej vývozej osade
Hanns Konrad Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodi.

Lacné české perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.80 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30,

36, 42 K. — **Metove posteje.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnená perina aa'lebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 50 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shotovujeme vo veľkosti dla voľa. Trojdielovú sratennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zásielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navratie dovoluje sa pri náhrade porta.
Benedikt Sachsel, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).

Oznamy prijíma
administracia

„Krestan“
BUDAPEST
Szentkirályi-utca 28.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na pos
1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; pri- ma polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. Pri objednaní 5 kg. franko.

Hotové posteje
z hustej tkny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 90 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perim 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14.70 K., 17.80 K, 21 K. podhlavky 30 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.30, 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazí obšírny cennik zdarma a franko.

S. Benisch v Deachenitz 6. 826., (Čechy.)

Sklad: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 21.

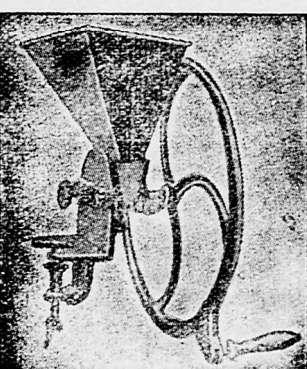
Rušeň!
!! S 18 prvými vyznaceniami !!
Ludvik Kállai motor dielna
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.
Odporúča najvreliej **Ludvika Kállal**
elektrické benzinlokomobil stroje ku mlažbe
s dvojm vystrojením ku čisteniu.
Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!
Najjednoduchší a najdokonalejší mlátenny stroj prítomnosti
Bez strojnika lahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.
Osobytá trieda pre stroje polného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.
Ludvika Kállal, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarily.
Cennik s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Netreba viac ísť do mlyna!

Bo každý hospodár, ktorý si kúpi tento stroj, vtedy a toľko môže mlieč, koľko potrebuje, vyhne tomu, že by toto melivo bolo horké a mlynárovi tiež nič nemusí platiť, následkom čoho kúpený stroj vyplatí sa sám od seba. Na tomto stroji možno mlieč krúpy akékoľvek fajnosti, bo sa dla ľubosti regulovať môže. — Cez jednu hodinu možno naňom somieť 30—40 kgr. kukurice. — Smeštia sa doň na ráz 4 litre kukurice. Stroj i s kol-som váži 14 kgr. V hospodárstvach je neoceniteľný. Okrem kukurice mož no na ňom mlieč aj jačmeň, raž a žito. Objednať ho možno aj so zaobalením za 20.— K. Pri

objednaní 10.— Ktrebaposať. Objednávania vopred prima.
HANNS KONRAD
veľkého obdodného domu osada 12
Budapest, 280. Rákóczi-ut 8. N. K. na I. poschodi.
Cennik s 5000 vyobrazením na žiadosť posielam sa zdarma.

„Jágerská voda“
(žalúdkove kvapky).

Shotovujú v lekární milosrdných bratov v Jágrí (Eger).
Tento výtečný liek už viac ako od 100 rokov po všetkých stranách Uh rška a zahraničia so zvláštnym úspechom upotrebuju pri vnútorných neduhoch, ako sú: nechut k jedeníu, krče v žalúdku, závrat, kolika, mdloba, zimnica a krče zapríčinené vetrami atd. — Lovnútorne ale proti rheume, pakostnici, hlavybolu a bolesti na akékoľvek čiastke tela s úspechom potrebujú sa ku potieraniu. Ponevác „Jágerská voda“ následkom mimoriadnej zvláštnosti jej veľmi je rozšírená, preto ju často padelajú, z tej príčiny dávajme **Granát Jablkom** osdobeným otloporozor na pôvod- veným kupakom ní modrú flašku zátovorenú.

Na základe r. 1905. pod číslom 7075/IV. vydávaného nariadenia ministerstva vnútra „Jágersku Vodu“ shotovovat slobodno jedine v jágerskej lekární Milosrdných Bratov a len ziad. dovol. je do obchodu ju uvádzat.
Malá flaška 50 h., stredná flaška K 1.50, veľká fl. K 3.— 12 malých flašiek K 5.— 12 stredných flašiek K 15.— 12 veľkých flašiek K 28.— 6 veľkých flašiek K 15.—
K objednaníu v lekární Milosrdných Bratov v Jágrí, (Eger). Jágerská voda k dostaniu je v každých lekárnách a drogeriach Uhorska.